

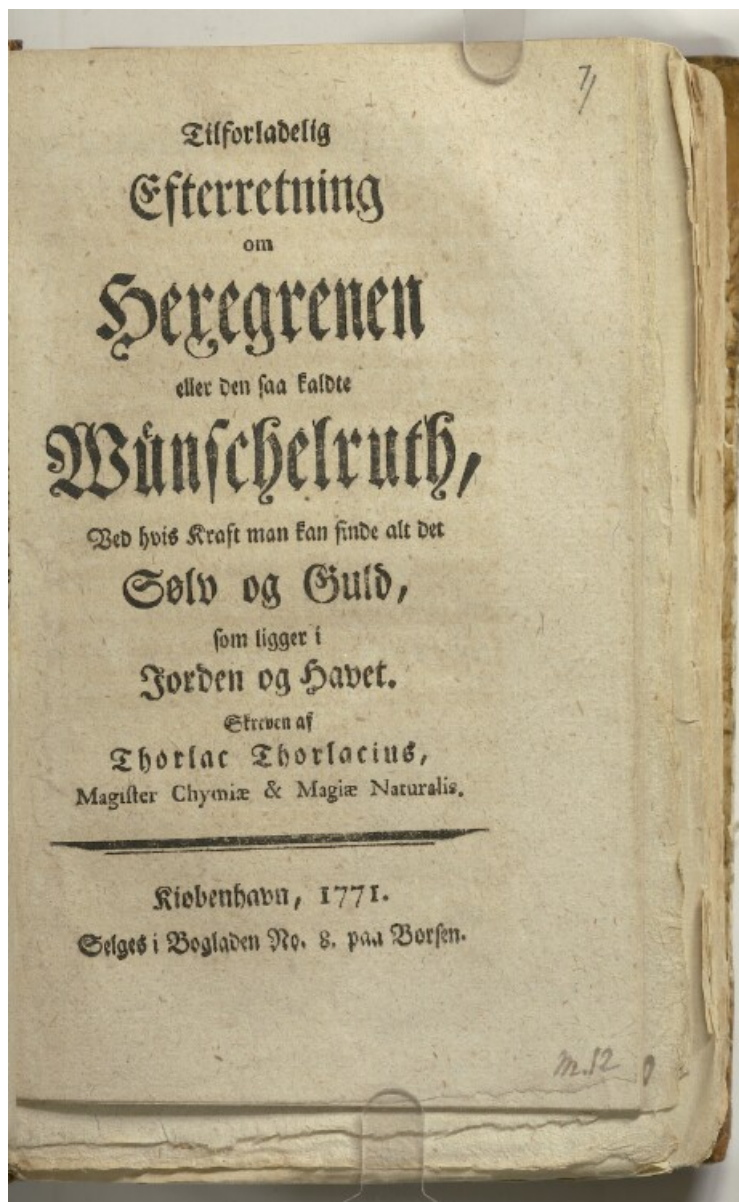
Titel: Tilforladelig Efterretning om Hexegrenen eller den saa kaldte Wünschelruth, Ved hvis Kraft man kan finde alt det Sølv og Guld, som ligger i Jorden og Havet. Skreven af Thorlac Thorlacius, Magister Chymix & Magix Naturalis.

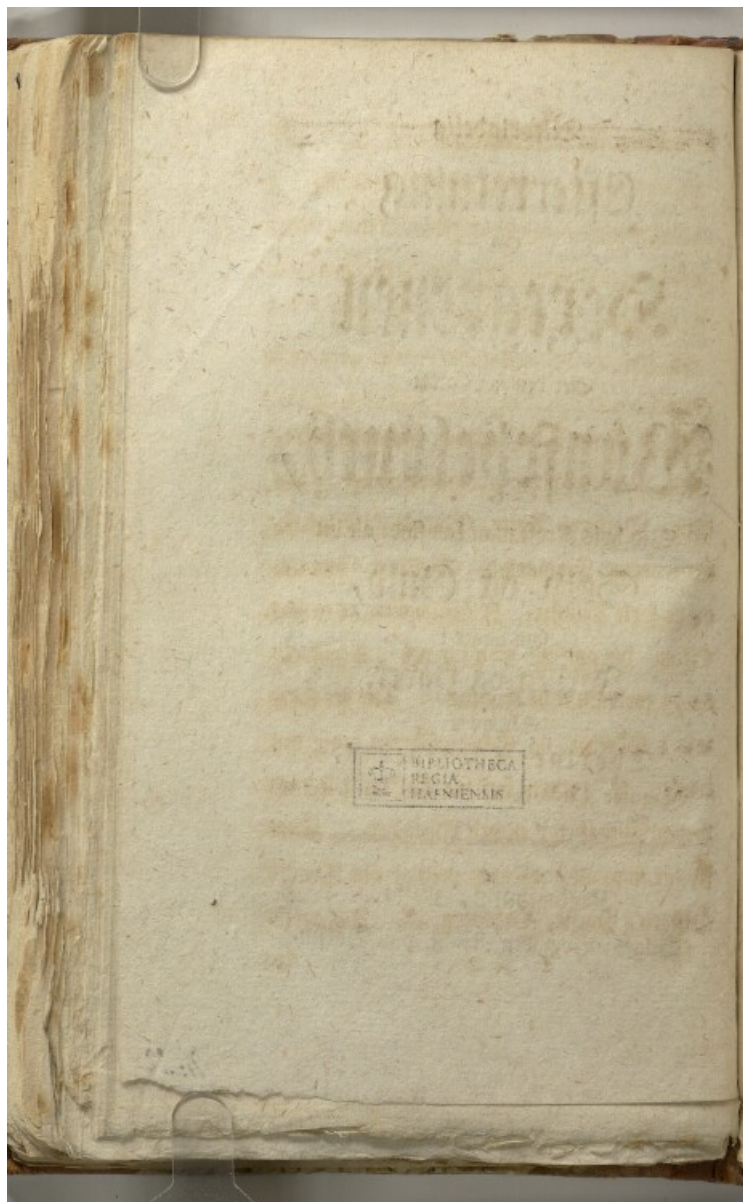
Citation: "Tilforladelig Efterretning om Hexegrenen eller den saa kaldte Wünschelruth, Ved hvis Kraft man kan finde alt det Sølv og Guld, som ligger i Jorden og Havet. Skreven af Thorlac Thorlacius, Magister Chymix & Magix Naturalis.", i *Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15*, ? nr. 8 på Børsen, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-1_015-shoot-workid1_015_007/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

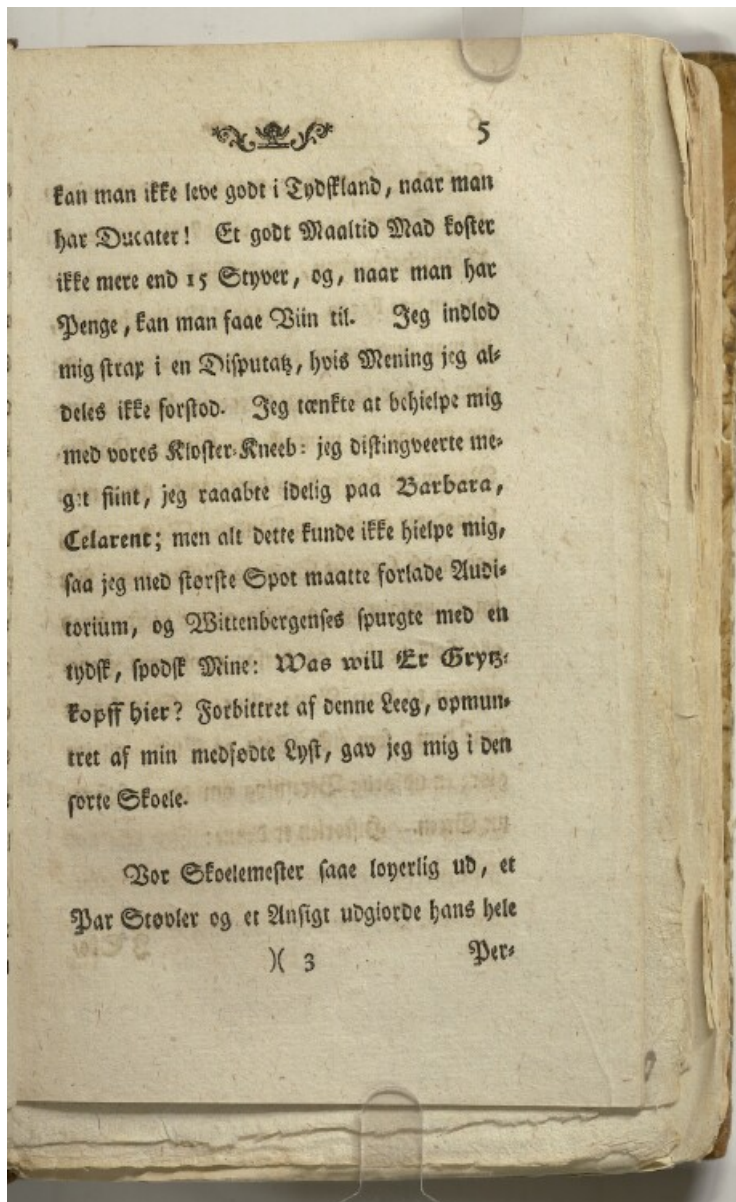
Jeg Mester Thorlacius, Islands Ære,
Nordens Fryd, det menneskelige Kions
Siir, Verdens Nytte, Solens Fordunkelse,
Stjernernes Formørkelse, Mester i Ehyrien,
og de sorte Kunster. I Wittenberg er en sort
Skole, der oplæres man i 7 tusind 8 hundred
og 93 forblummede Kunster. Der ere steds
tols i Skolen, og Skoelimesteren tager den
tolvle. Islænderne har fra Arilds Tid have
megen Wittighed; megen Slittighed. Dem
skulder man alt hoed man veed af den Danske
Historie, Poesie, Ordspog ic. Jeg restte

X 2

fra

fra Island til Kiøbenhavn: jeg havde 40 Kro-
ner med mig, jeg fik 40 Bene. Jeg tog anden
Examen. Jeg havde 50 Ducater, jeg fik 50
Bene, og der blev en stor Splid iblant Pro-
fessorerne; Mængden tildømte mig, som sæd-
vanligt, Laudabilem; men nogle, mere erkendts-
lige, vilde give mig Character af Laudabilissi-
mum. Til al Ulykke var det sidste ikke Latin,
og de maae dog nødvendig tale rigtig Latin,
siden de ikke kan skrive gemeen Dansk. Jeg
fik da det gemene Laudabilem, som saa mangen
Domsmer har faaet baade for og efter sin Tid, der
blev sat en Krone over, enten til min Veroms-
nielse, eller som et Sindbillede paa Ducaterne.
Med alt dette var jeg ikke fornøjet: jeg vilde
absolut lære de sorte Kunstler. Jeg reyste til
Wittenberg. Det er en behagelig Rejse,
naar man har Penge. Pøts Tusind! hvor
kan

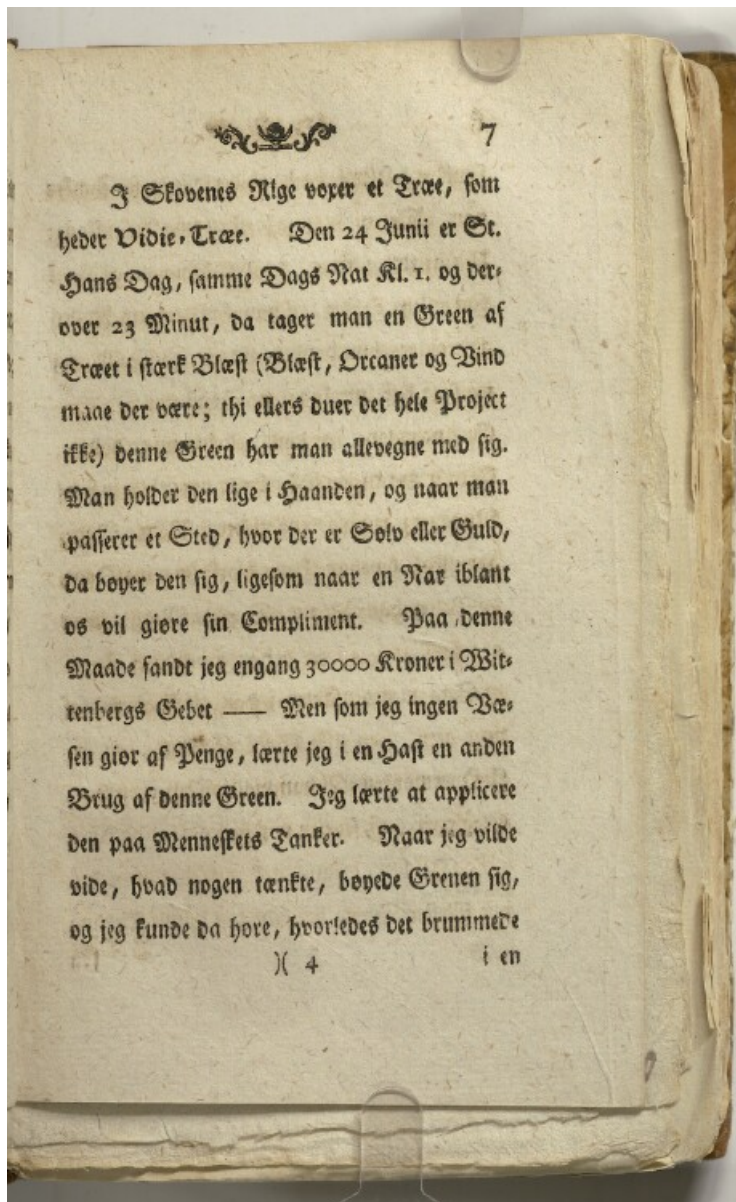
Kan man ikke leve godt i Tyskland, naar man
har Ducater! Et godt Maaltid Mad koster
ikke mere end 15 Styver, og, naar man har
Penge, kan man faae Diin til. Jeg indlod
mig strax i en Disputat, hvis Mening jeg al-
deles ikke forstod. Jeg tænkte at behjelpe mig
med vores Kloster-Kneeb: jeg distingveerte me-
get fint, jeg raaabte idelig paa Barbara,
Celarent; men alt dette kunde ikke hielpe mig,
saa jeg med største Spot maatte forlade Audis-
torium, og Wittenbergenses spurgte med en
tydsk, spodsk Wine: Was will Er Grys-
Kopff hier? Forbitteret af denne Leeg, opmun-
tret af min medsedte Lyst, gav jeg mig i den
sorte Skoel.

Vor Skoelimester saae loyertlig ud, et
Par Stovler og et Ansigt udgjorde hans hele
X 3 Per:

Person. Jeg lærte mange, mange tusinde
rare Sager; men jeg vil allene handle om
Wünschelruchen, hvis Virkning jeg lærte
paa en nye Façon. Det er al Verden bekiendt,
at man med samme kan opdage Sølvs og Guld;
men jeg har lært langt mere: jeg kan ved sam-
me opdage de menneskelige Hjerters Tanker.
Man maae dog endelig lære noget, naar man
hazarderer at give sig Gunden i Bødd. Jeg
har steds foragtet Sølvs og Guld; men, som
jeg er nysgierrig, gad jeg gierne vidst, hvad
alle Folk tænkte, og derfor appliceerde Hæ-
grenen til dette Brug allene. Dog for at
siene dem, som elske Sølvs og Guld, vil jeg
giøre en udførlig Beretning om denne seltsome
nye Green. Historien er denne:

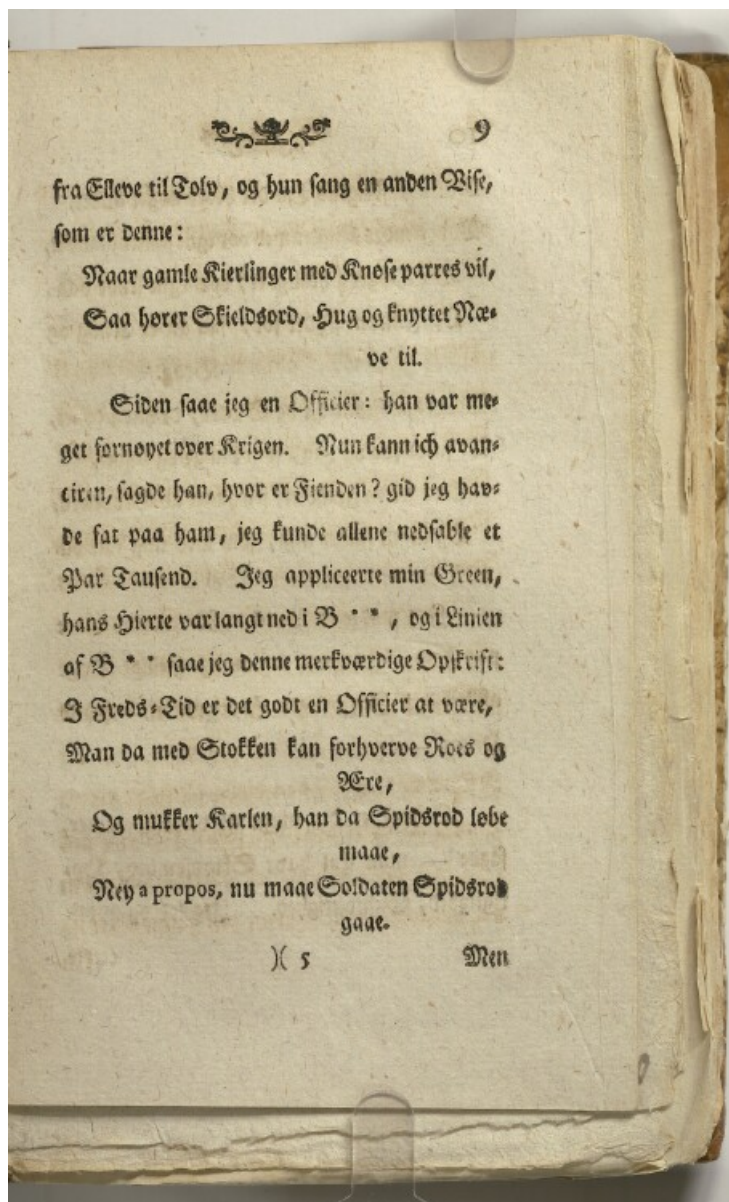
J Es

J Skovenss Alge vover et Træ, som
heder Vidie, Træ. Den 24 Junii er Se.
Hans Dag, samme Dags Nat Kl. 1. og der
over 23 Minut, da tager man en Green af
Træet i stærk Blæst (Blæst, Orcaner og Bind
maae der være; thi ellers duer det hele Project
ikke) denne Green har man allebegne med sig.
Man holder den lige i Haanden, og naar man
passerer et Sted, hvor der er Solv eller Guld,
da bøyer den sig, ligesom naar en Nar iblant
os vil giøre sin Compliment. Paa denne
Maade fandt jeg engang 30000 Kroner i Wits-
tenbergs Gebet — Men som jeg ingen Væ-
sen giør af Penge, lærte jeg i en Hast en anden
Brug af denne Green. Jeg lærte at applicere
den paa Menneskets Tanker. Naar jeg vilde
vide, hvad nogen tænkte, bøjede Greenen sig,
og jeg kunde da høre, hvortledes det brummede

i enhver's Hierte, og hvad deres inderste Tanker
var. Der mødte mig først en ung Enke-Kone:
hun græd og skreg, og rev Haarene af sig i
Fortvilelse. Jeg tog min Hexegreen: hendes
Hierte loe, hun bandede sin forrige Mand, og
jeg saae disse merkvoerdige Bogstaver:
Gud være lovet, at din Kjeltring nu er død,
Gid du Tyran, og Skurk var aldrig bleven fød!
Nu tager jeg min Dreng til kiertigst Egte-Mage,
Han skal, han bor, han oit forsukre mine Dage,
Vel er han Dreng i Dag, i Morgen bliver
han Svend,
Saa meget magter jeg at giøre Svend af
Dreng.
I Overmorgen skal han vislig Mester være,
Saa parres vi, som er vor fælles Fryd og Ære.
De bleve rigtig nok parrede; men den
nye Mester-Dreng bankede den gamle Kierling
fra

fra Elleve til Tolv, og hun sang en anden Bise,
som er Denne:

Naar gamle Kierlinger med Knoese parres vil,
Saa horer Skieldssord, Hug og knyttet Næ-
ve til.

Siden saae jeg en Officier: han var me-
get fornøjet over Krigen. Nun kann ich avans-
tiren, sagde han, hvor er Fienden? gid jeg hav-
de sat paa ham, jeg kunde allene nedfable et
Har Tausend. Jeg appliceerte min Green,
hans Hierte var langt ned i B * * , og i Linien
af B * * saae jeg denne merkværdige Opkrift:
I Freds-Tid er det godt en Officier at være,
Man da med Stokken kan forhverve Noes og
Ere,

Og nuffer Karlen, han da Spidsrod lebe
maae,

Ney a propos, nu maae Soldaten Spidsrod
gaae.

(5

Men

Men udi Krigens Tid der heder noget andet,
Vor Fiendes Kugler med vor egne sammenblandet,
Dit Døgtog hebligt er, vor' egne skyde bag,
Og Fienden skyder for, saa alt er Knag og
Brag.

Vor' egne hevne vil de Stofke, de har prøvet,
Di sutter for og bag, som bange og ugvet,
Men see en Frelse er, jeg gaaer ad Stoven til,
Og ingen finder mig, som med mig tale vil.

Jeg modte en Præst. Religionen staaer
paa Fald, sagde han, saa mange Hellige Dage
affkaffede! Jeg brugte Serregnen. Hans
Hierte —

O hvor er det tungt at være Dommer,
sagde — man skal have Skionsomhed, Op-
rigtigbed, Samvittighed. Jeg loe og appli-
ceerte

ceerte Greden. Jeg saae hans Hierte, og dette sagde: Jeg tager aldrig mod Stik-
Penge; men jeg viser dem ud til min Kone.
Hun kan tage dem med en god Samvittighed;
thi hun er ikke Dommer. Naar jeg selv skal
sige Dommen af, bespørger jeg mig med en
gammels drukken Underrets Procurator. Jeg
giver ham en god Frokost, og han giver mig
en halv Snees decisive Domme. Sandt er
det, at jeg undertiden dommes til at bede,
naar denne Krabat dommer mere efter Bræns-
deviin, end efter Loven. Men jeg har to Ud-
flugter: Enten ere Boderne aldrig saa store,
som det Synnerle, jeg har gjort, eller og jeg
skriver, eller lader skrive (thi sandt at sige, saa
kan jeg hverken læse eller skrive) en Supplicat
til det høyere Raad, i sær til den Herre, hvis
Kudsk

Kudst jeg sidst var, og da bliver paa Fruens
Forben alle mine Bøder skienkede.

Det er et Helvede at være Minister, sagde — Foruden alle de Hierte-brydende Forretninger, man har, skal man giøre Opvartninger, følge med Fyrsten, og stedse være alart og paa Færde. Jeg gjorde Brug af min Green. Hans Minister-Hierte svømmede i Glæde. O hvor er det dog let at være Minister, sagde det. Opvartninger giør jeg gierne. Hvilken Fornøjelse, naar alle sige og pege paa mig: See der gaaer Favoriten, vor Fyrstes Elskede. Naar jeg er med Fyrsten enten paa Jagt, eller andensieds i Forsamlinger, da er min Ære den samme. Æren følger mig overalt, og Folket knæser dybere for mig, end for Fyrsten selv. Hvad mine virkelige

lige

lige og solide Affairer angaaer, dem overlader jeg til min Kammer-Tiener, som jeg nu kalder Secretair. Han har en gammel Magister i Baghaanden, som fordums Tid har været Legations-Secretair. De to komme arrigt overeens at besvare og afgjøre alle mine Sager, og jeg har dermed intet og slet intet at bestille. Denne Magister vilde gjerne have et Brod i Landet. Hvilken dum Kart! saa havde jeg jo slet ingen, der kunde hielpe min Kammer-Tiener til at forrette mit Brod. Ny aldrig skal han faae Bestilling; men være og forblive edig Hr. Magister. Jeg gav ham sidste Nye-Aar en af mine Kammer-Tienerses Klædninger, og af min egenomme 4 Rdlr., hvad kan saadan en
fort

fort Hund forlange meer? Han skal længe
lære og pidske Børn, førend han kan fortiene
saa meget, det veed jeg ogsaa, omend
stont jeg, Gud see Lov! aldrig
har studeret.

Følgende Bøger selges i Bogladen

No. 8. paa Børsen:

Philopatrics treende Anmerkninger 1) Om de dyre Eder og Handlens Svagbed. 2) Om Rettergang. 3) Om Geistlighedens Indkomster 12 St.
den sammes første Forsættelse, indeholdende fire Anmerkninger, 1) Om Handelen. 2) Om Krigsstanden. 3) Om Tingsvidners Hørelse. 4) Om Videnskabernes Opløms 12 St.
Philotelers Anmerkninger over Philopatrics Anmerkninger om Geistlighedens Indkomster 6 St.
Den 124 Aars gamle Norske Bondes Børge Olfens Søn, om forunderlige Tilbragelser og Taler om høje Hemmeligheder, skreue Aar efter Guds Byrd 1693 og til Trykken befordred ved hans Sønne Søn Ole Børgeisen 8 St. NB. Dette er det rette og originale Manuscript; thi det forhen udgivne er defect.
Ole Smedes Svends Begrædelse over Risen Brød, af ham selv 4 St.
Den Tyrkiske Kæp 8 St.
Jeppe Døgters Betragtninger over Staten og det almindelige Beste, samlede paa hans Natte-Dag 4 St.
Hiergmandens Spejl i Skaane. prøberet og beskrevet af Simon Skoeflitter 4 St.
En Kølsterboes Betænkninger ved at igiennemløse de nye udgivne Skrifter af Torchild Baden og Philopatrics med flere 4 St.
Den Svenske Bedrager, eller Jakob Sunslaks Livs og Levnets Beskrivelse, skreven af ham selv i hans Fængsel i Stockholm 16 St.
En saare mærkværdig Tilbragelse med et forheret Dreng Baru der var en Risse, men omskæbte sig til en Skoebørste, med mere som Historien fortæller, til Trykken beordret ved Casper Ebeltoft, samt hosføyet en Lovtale over Skoebørstene 8 St.

En

- En liden historisk Beskrivelse om Joachim og hans
fiære Hustru Anna, af hvad Slægt de ere fødte,
item om deres Datter Jomfrue Maria hendes
Barndom og Levnet med mere 12 Sk.
- Spaaedom af den berømte Eremit Martin Zabel
angaaende hvad som skal ske i de tilkommende Tider,
hvorefter hele Verden skal forandre sig, som han i
haas Alders 106 Aar ved Coloibarn i Sveitsjer
Land har aabenbaret sine Deener den 20 Decem-
ber 1769, 4 Sk.
- NB. alle disse ovenanföerte Piæcer kan ogsaa bekom-
mes heftede for samme Preis.
- Mirzab's Søn i Stiebnens Tempel 6 Sk.
- En Skrivelse fra Caroline, Mamas eneste Datter,
til Pastor Fido, hendes Skrifts-Fader 4 Sk.
- Brev til Mette Corporals fra en Bekjendt i Fyen
4 Sk.
- En Skrivelse fra Charlotte i Kiöbenhavn til en Pæst-
inde paa Landet om Wandiolets ynkkelige Optog
4 Sk.
- En Skrivelse fra otte Fruentimmer til Argus, denne
nyemodige og dristige Skribent, eller Nærferdig-
gjørelse for Caroline, Mette Corporals, Charlot-
te og s. v. 4 Sk.
- En Skrivelse fra Dorinde til sin Fader 4 Sk.
- Sandsfærdig Fortælling om besynderlige Tanter ved
merkværdig Samling paa den Danske Skue Plads
4 Sk.
- Tanter til nyere Eftertanke om gode Love i et Land
og deres nye Esterlevelse har sin Indsyndelse paa
det Almindelige; samt om Banquens Tilstand og
dens Hjælpe Midler, item om den for Kongens Reg-
ning anlaade Tobaks-Handel i Kiöbenhavn 6 Sk.
- Tanter til nyere Eftertanke allene om Banquen i
Kiöbenhavn og dens nærværende Tilstand 4 Sk.